

Förskoleområde 3

Vibytorp och Kompassen

Kvalitetsredovisning

2016–2017

Innehåll

1. Inledning
2. Förskolans prioriterade utvecklingsområden
3. Normer och värden
4. Utveckling och lärande
5. Barns inflytande
6. Förskola och hem
7. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet
8. Förskolechefens sammanfattande analys av kvalitetsredovisningen

1. Inledning

Förskolans åtgärder enligt föregående kvalitetsredovisning

- Utveckla våra pedagogiska miljöer
- Följa upp lärande processer genom pedagogisk dokumentation
- Närvarande pedagoger som förstår barnens olika lärprocesser
- Systematiskt kvalitetsarbete/kvartalsrapporter
- Normer och värden
- Kvalitetsarbete kring planen mot diskriminering och kränkande behandling
- Självreflexion

Förskolans underlag och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet

Underlaget till årets kvalitetsredovisning görs på olika sätt. Varje arbetslag skriver en kvartalsrapport där man utvärderar sina egna mål. Förskolechefen/processledarna ger en återkoppling efter varje rapport på det systematiska kvalitetsarbetet. Rapporterna ligger till grund för kvalitetsredovisningen. En sammanfattning redovisas på arbetsplatsträff.

Förskolechefens närvaro, verksamhetsbesöken, coachande samtal med processledarna och dagliga pedagogiska samtal anses också ligga till grund för årets redovisning.

Detta år har processledarna fått ett utökat ansvar gällande kvalitetsarbetet. Deras stöd har varit av betydelse för de egna arbetslagen. Processledarna har läst samtliga kvartalsrapporter och stöttat varje arbetslag när det gäller att skriva dessa rapporter. Under det gångna året har förskolorna fokuserat på ett arbete med den pedagogiska lärmiljön i verksamheterna eftersom miljön hjälper oss att säkerställa att förskolans arbete leder mot rätt måluppfyllelse.

Vi har diskuterat och arbetat med den pedagogiska dokumentationen som ger oss ett verktyg för att förstå barnens olika lärprocesser.

De årliga enkäterna ligger också till grund för en förståelse för vårdnadshavarnas tankar och idéer om verksamheten som vi bedriver.

Våra prioriterade områden har under året varit: *Normer och värden, Utveckling och lärande och Barns inflytande.*

Vi vill också nämna att våra prioriterade områden för detta år främst har handlat om att utveckla teknikinriktningen och Normer och värden. Genom att arbeta med pedagogisk dokumentation anser vi att barns inflytande lever i den dagliga verksamheten. I våra utvärderingar har vi också på ett strategiskt sätt lyft fram även andra exempel ur läroplanen för att påvisa att det finns en medvetenhet hos våra pedagoger kring alla läroplanens mål.

Allt detta har legat till grund för årets kvalitetsredovisning.

Förskolans organisation och förutsättningar

Under året har förskolorna haft ca 170 barn tillsammans. På förskolorna är varje barngrupp anpassad efter ålder. Förskolan Kompassen är mer traditionell gällande barngrupperna på grund av antalet barn och organisationen. Förskolan Vibytorp arbetar mer sammanhållet där

pedagogerna ansvarar för en viss åldersgrupp utan avdelningsbenämningen. Ca. 32 pedagoger arbetade under året på båda förskolorna. Barnskötare, resurspedagoger och förskollärare har bidragit till den goda standarden vi idag har på våra förskolor.

Det är svårt att uttala sig om några specifika arbetssätt då vi inte arbetar med någon speciell inriktning. I detta sammanhang kan vi nämna att förskolan Kompassen har teknik som prioriterat målområde. Det specifika för båda förskolorna är att vi tillsammans har en gemensam tanke gällande den pedagogiska dokumentationen som ett verktyg för att förstå barns lärande och därmed utveckla våra arbetssätt i framtiden. Under året har vi gjort analyser kring varje pedagog. Genom att filma varandra i olika situationer har vi lyft styrkorna hos varandra, allt för att utveckla rollen som pedagog. Processledarna har utvecklat en självreflektionsmall för pedagoger att använda på den pedagogiska utvecklingstiden.

Vi på förskolan är väldigt beroende av våra miljöer. Vi diskuterar hur lokalerna ser ut och vad vi erbjuder för material för att kunna nå upp till de uppsatta målen. Pedagogens roll är en del av lärmiljön och vi har arbetat aktivt med att utveckla pedagogens arbetssätt att leda barnen i deras lärande. Vi anser att denna diskussion är grundläggande för varje verksamhet på området. En av våra målsättningar har varit frågor kring arbetsmiljön för vår personal men också alla barn. I detta sammanhang har vi på våra arbetsträffar arbetat med vissa frågor kring relationer, att stötta varandra, bejaka olikheter för att kunna upprätthålla en god arbetsmiljö för alla.

2. Förskolans prioriterade utvecklingsområden 2015–2018

På förskolan Kompassen och förskolan Vibytorp har vi en övertygelse om att alla barn vill och kan lära. Vi har en verksamhet som är tillåtande, framåtsträvande och målinriktad. Pedagogisk dokumentation, medvetna pedagoger med rätt fokus, lärande miljöer, bemötande och kvalitetsarbetet är några nyckelord som är avgörande för förskolans arbete. Utifrån vårt nuläge vill vi prioritera fyra utvecklingsområden under den perioden.

Barns inflytande/Pedagogisk dokumentation - vi kommer att fortsätta att utveckla den pedagogiska dokumentation som ett verktyg som hjälper oss att förstå barnens lärande. I detta arbete använder vi oss även utav IKT. Viktigt att uppmärksamma är att barnen blir delaktiga i våra ansträngningar då vi försöker förstå hur lärandet går till. Tillsammans med barnen reflekterar vi över situationer i vardagen. Det som krävs i detta arbete är en medvetenhet och intresse från pedagogerna. Alla situationer och händelser i vardagen är viktiga. Utifrån lästa litteraturen är det viktigt att ge dessa processer tid och eftertanke. Vi måste skapa en känsla att vi tillsammans reflekterar och skapar en mening över lärandet som pågår.

Matematik/Språk/Teknik - för att få en röd tråd i hela förvaltningens arbete kommer vi att fortsätta även detta arbete. Utifrån våra observationer och de pedagogiska lärmiljöerna på förskolan har vi en uppfattning att dessa begrepp är påtagliga i barnens lek. Vi kommer att fortsätta främja lekens betydelse där vi lyfter frågor kring matematik, språk och teknik. Även här är den pedagogiska dokumentationen av vikt när det gäller att upptäcka goda exempel som tyder på goda resultat på förskolan utifrån forskning och beprövad erfarenhet.

Normer och värden - goda värderingar är väldigt viktiga och ligger som en grund för hela förskolans arbete. Barn, föräldrar, pedagoger och vuxna måste stå för demokratiska värderingar som samhället vilar på. Dessa frågor lyfter vi under alla pedagogiska träffar. Vi uppmärksammar varandra på hur viktigt det är att hålla dessa frågor i medvetandet. Genom det vardagliga samtalet lyfter vi dessa frågor tillsammans med barnen. Vi visar på och uppmärksammar barnen genom goda exempel. Även här följer vi upp arbetet genom den pedagogiska dokumentationen. Konkreta exempel kommer att stärka våra påståenden.

Samverkan med hemmet - vi anser att bemötande och samarbete med föräldrarna är väldigt viktiga för barnens välmående och utveckling. Föräldrarna bjuds in till olika sammankomster där de får möjlighet att uttrycka sina idéer och åsikter. Vi anser också att vi måste vara tydliga i detta arbete. Vi måste också arbeta systematiskt och medvetet genom att bjuda in och tala om för alla föräldrar att deras idéer, tankar och åsikter är av stor vikt för förskolans verksamhet.

3. Normer och värden

Förskolans mål:

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.”

(Lpfö 98, reviderad 2010)

Goda värderingar är väldigt viktiga och ligger som en grund för hela förskolans arbete. Barn, föräldrar, pedagoger och vuxna måste stå för de demokratiska värderingar som samhället vilar på. Dessa frågor lyfter vi under alla pedagogiska träffar. Vi uppmärksammar varandra hur viktigt det är att hålla dessa frågor levande. Genom det vardagliga samtalet lyfter vi dessa frågor tillsammans med barnen. Vi visar på och uppmärksammar barnen genom goda exempel. Även här följer vi upp arbetet genom den pedagogiska dokumentationen. Konkreta exempel kommer att stärka våra påståenden.

- Pedagogerna ska samtala och diskutera vikten av att barn skapar en förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning (denna punkt prioriteras).
- Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska vara tydlig och väl förankrad i verksamheten.
- Alla barn uppger i kommunens gemensamma enkät att de känner sig trygga.
- Alla barn uppger i kommunens enkät att de har reellt inflytande över undervisningen.

Aktiviteter:

- Pedagogerna kommer att samtala tillsammans med barnen kring det som nämns i målsättningen.
- Vi kommer att förtydliga målen i planen mot diskriminering och kränkande behandling.
- Miljön på förskolan ska vara anpassad så att barnen får ett stöd i utvecklingen.
- Medvetna pedagoger som finns nära barnen och uppmuntrar och stödjer i olika situationer.
- I varje situation ska pedagogerna vara observanta och stödja barnens bemötande i gruppen.
- Varje enskild pedagog tillsammans med processledare och förskolechefen har ansvar för att se till att dessa aktiviteter efterlevs.

Bedömning och resultat:

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

Här nedan följer några exempel på barnens lärande som i sin tur ger oss en viss förståelse att vi har nått upp till våra mål. Vi arbetar med våra prioriterade mål men i dessa aktiviteter ser vi att

det pågår andra lärandesituationer som vi kan härleda till andra mål i läroplanen. Vi är också självkritiska och anser att det finns en del att arbeta med.

Ex.1

Tre barn sitter och leker med bilar. Ett av barnen pratar med ett av de andra barnen, men det barnet lyssnar inte. Barnet som vill samtala blir arg och kastar en bil på barnet och det barnet "svarar" med att också kasta en bil. Pedagog ser detta och går in och tröstar barnet som kastade bilen först, som blir ledsen över att ej bli sedd och lyssnad på. Pedagog samtalar med barnet som inte ville prata om varför det blev som det blev, vikten av att lyssna på sina kompisar, barnet förstår och kan reflektera till liknande händelse. Det "ledsna" barnet går bort och pedagog också. Efter 5 min återkommer pedagog till bilhörnan, där ser pedagog att barnen som missförstod varandra står och kramar varandra och samtalar och leken återupptas med glada miner. Vi ser att barnen har kunskapen och förståelsen av hur man är mot varandra och lyssnar på varandra. Genom att finnas där, ställa de rätta frågorna, bekräfta, uppmuntra, visa tron på barnen att de KAN, så ser vi att det ger resultat i barngruppen när vi inte är "närvarande". När vi reflekterar i grupp så ser vi att barnen tagit till sig kunskapen av att samtala och lyssna på varandra. Vi pedagoger berömmar barnen och berättar för dem att de är duktiga på att komma ihåg saker som vi samtalar om. - Hur gör Ni för att komma ihåg? (pedagog frågar barnen) – Vi samarbetar (barn).

Ex. 2

Vid utelek på kullen krockar två barn med varandra av en olyckshändelse. Ett barn som stått bredvid går då fram till det ena barnet, som gråter och har ont, och klappar försiktigt på honom och tröstar (tillsammans med pedagog). Pedagogen uppmuntrar och uppmärksammar att det tröstade barnet nu är en bra kompis. Ett par minuter senare när den ledsna kompisens börjar komma igång igen går samma barn som tidigare tröstat fram till kompisens och frågar; "Känns det bättre med dig nu?" I detta exempel ser vi att barnet visar empati och medkänsla med det ledsna barnet. Barnet följer också upp hur det gick för det ledsna barnet när det märker att barnet börjar bli gladare igen. En anledning till att barnet följde upp hur det gick med kompisens (förutom att han var orolig för sin kompis) kan vara att pedagogens uppmärksamhet och berömde att barnet tröstade kompisens och att han var en bra kompis och därigenom fick positiv uppmärksamhet. Om vi hela tiden lyfter det positiva skapas en positiv spiral och barnen får mycket positiv uppmärksamhet vilket leder till att de vill vara bra kompisar.

Pedagogernas självreflektion kring mindre lyckade exempel:

Under en matsituation, uttrycker ett barn till ett annat: - Jag vill inte sitta bredvid dig, du luktar illa. Detta exempel visar på att normer och värden är ett ämne som alltid är aktuellt att arbeta vidare med och som aldrig blir färdigt. Vi anser att vi är i mål men inser att vi har områden att arbeta vidare med.

Ex.1

Här är ett tydligt exempel på barnens lärande där flera mål kan integreras i samma situation, normer och värden samt utveckling och lärande.

Reflektion:

Vi ser att barnen utvecklat förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt att vilja hjälpa andra. Genom att vi pedagoger finns där för att vägleda och stötta barnen i lek, konflikthantering och sociala färdigheter har vi gett dem verktyg för att utveckla större förståelse för varandras olikheter. Vi ser att barnen både i teori och praktik lärt sig/ utvecklat respekt och ansvar mot varandra. Vi är medvetna om att våra insatser leder till målsättning. Vi är närvarande pedagoger, självreflekterande samt reflekterande tillsammans med barnen. Det kan förekomma att större barnen kränker varandra på ett mer utstuderat sätt än de små. Grupperna är också större ju äldre barnen blir. Vi ser en svårighet i att arbeta utifrån de förutsättningarna. Detta ställer krav på oss pedagoger. Målet normer och värden är ett mål som ständigt är aktuellt och måste arbetas aktivt med.

Vi väljer att se individen istället för genus. Pedagogerna har arbetat med självreflektion under året och vi har skapat en självreflektionsmall som finns till stöd. Syftet med mallen är att vi som pedagoger ska reflektera över det vi gjort i en händelse eller situation. Vi problematisera processen för att utvecklas som pedagoger. Vi ställer oss de didaktiska frågorna, Hur blev det som de blev? Varför blev det som det blev? Hur gjorde jag som pedagog? Vi har pedagoger och arbetslag som behöver fortsätta utvecklas inom dessa områden.

Medvetna och närvarande pedagoger. Varför gör jag det jag gör tillsammans med barnen. Ett reflekterande förhållningssätt i arbetet med både barn och pedagoger.

Vi för kontinuerliga samtal om miljöer, material och pedagoger för att få ut den bästa möjliga kvalitén från våra resurser. Pedagogerna använder dessa resurser mot målsättningen. Vi anser att vi behöver fortsätta vårt påbörjade arbete med självreflektion och att se sig själv som ett stöd i barngruppen och sin egen roll i lärandet. Exempelvis genom pedagogisk dokumentation.

PUT-reflektionen, kvartalsrapporten och arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling ligger till för grund för resultatinsamling. Underlaget till reflektionen och rapporten får vi genom den pedagogiska dokumentationen. Vår ledningsgrupp gör en sammanställning och utifrån kvartalsrapporterna görs en slutsats hur långt vi har nått inom våra mål.

Åtgärder för utveckling

Det kommer att upprättas en gemensam Plan mot diskriminering och kränkande behandling för alla förskolorna i kommunen. Självreflektion, vilka värden står jag för?

4. Utveckling och lärande

Förskolans mål:

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra. Samt att utveckla sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar. Att barnen utvecklar sin förmåga att bygga, skapa och konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap.”

(Lpfö 98, reviderad 2010)

Matematik/Språk/Teknik - för att få en röd tråd i hela förvaltningens arbete kommer vi att fortsätta även detta arbete. Utifrån våra observationer och lärande miljöerna på förskolan har vi en uppfattning att dessa begrepp är påtagliga i barnens lek. Vi kommer att fortsätta främja lekens betydelse där vi lyfter frågor kring matematik, språk och teknik. Även här är den pedagogiska dokumentationen av vikt när det gäller att upptäcka goda exempel som tyder på goda resultat på förskolan utifrån forskning och beprövad erfarenhet.

Aktiviteter:

- Miljöer på förskolan ska vara anpassade så att dessa stimulerar barnens lek som direkt kan kopplas till målsättningen.
- Pedagoger är observanta för barnens intresse och är beredda att genom frågor utmana barnen i deras tankar och intressen.
- Pedagoger ska tillsammans med barnen reflektera över situationer så barnen får en möjlighet att förstå sitt eget lärande.
- Pedagogerna har fått fortbildning inom IKT för att handleda och möta barnen i deras användande och utforskande av IKT.
- Pedagoger ansvarar för att ta reda på, lära sig nya lösningar, utvecklar och ansvara att tillsammans med barnen förstå vad vardagsteknik är samt utveckla deras förmåga att bygga, skapa och konstruera på olika sätt
- Varje enskild pedagog tillsammans med processledare och förskolechefen har ansvar för att se till att dessa aktiviteter efterlevs.

Bedömning och resultat:

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

Här nedan följer några exempel på barnens lärande som i sin tur ger oss en viss förståelse att vi har nått upp till våra mål. Vi arbetar med våra prioriterade mål men i dessa aktiviteter ser vi att det pågår andra lärandesituationer som vi kan härleda till andra mål i läroplanen. Vi är också självkritiska och anser att det finns en del att arbeta med.

Ex. 1

Samtal under fruktstunden:

-Jag vill ha sju bananpengar.

-Hur många fick du?

-Jag fick fyra.

-Hur många saknas?

-En, två, tre, fyra, fem, sex, sju. Barnet räknar och sätter upp antalet fingrar. Tre saknas.

I flera olika sammanhang ser vi att barnen har ett stort intresse för matematik. Vi ser att barnen räknar, ser siffror och har olika problemlösningar. Vi pedagoger ställer utmanande frågor för att utveckla barnets/barnens tankar i ord. I flera kontexter utmanar vi barnen att reflektera över matematiska problem och får dem att sätta ord på vad de tänker.

Ex. 2

En pedagog sätter upp bokstäverna på väggen under tiden leker två barn i samma rum. Ett av barnen pekar på bokstaven A och säger "A som i anka" vilket även visar sig på bilden bredvid bokstaven. Pedagogerna "precis! A som i anka" och pekar också på bilden. "vad mer börjar på A"? Barnet svarar snabbt "mitt namn, Alf"! Sedan fortsätter barnet att säga alla bokstäverna och kopplar till bilden bredvid.

Här kan vi se ett lärande direkt innan vi ens påbörjat vårt arbete med bokstäverna. Intresset och kunskapen att se sambanden mellan bilder och begrepp finns redan hos det här barnet. Vi bekräftar barnet. I det här exemplet ställer vi också en utmanande fråga för att utveckla barnet i lärandet. Barnet gör även skillnaden på bilden då det är fler figurer på bilden. Han urskiljer bokstaven och ser sambandet med rätt ord. Bokstäverna inspirerar till ett utforskande och upptäckande av bokstäver.

Reflektion utifrån bokprojekt:

För att fördjupa reflektionerna kring böckerna valde vi att arbeta med boken på olika sätt såsom att rita kring bokens handling, skapa i lera, gemensamma målningar. *Genom att bearbeta texter tillsammans med andra får barnet möjlighet att använda språket.* K. Jönsson, 2010 skriver om vikten av att den vuxnes skapar en läsargemenskap genom att ge förutsättningar till att tillsammans bearbeta texter. I detta arbete fanns vi pedagoger med och återkopplade till boken med didaktiska frågorna t.ex. vid faktaboken -Vad lärde ni er från boken som ni inte kunde förut? -Jag lärde mig att sköldpaddan kissade ur munnen. -Rita det som ni lärde er. -Jag ritade att krokodilen äter stenar. Dessa målningar och texter sattes upp av de barn som ville visa sina alster. Vi såg ett stort intresse bland de olika barngrupperna där de frågade varandra om deras favoritböcker och vad de handlade om. -Vad handlade din bok om? -Den är lite olycklig. -Vad betyder det? -Dom retar honom för att han luktar illa. -Oj hur tror ni han kände sig då? Då vi pedagoger ställer följdfrågor skapas en djupare reflektion i barnens samtal. Vi pedagoger ser att i dessa samtal lär sig barnen av varandra. Det ser / hör vi i barnens samtal med varandra. Genom att vi ställer frågor och uppmuntrar dem att berätta så lär de sig att återberätta eller reflektera över det de hört eller lärt sig.

Ex.3

Två barn sitter och bygger i småbyggen, en pedagog står en liten bit bort och hjälper några barn som sitter vid bordet.

Plötsligt ropar ett barn: – ”C, jag har lärt mig!”

Pedagogen går då fram och sätter sig hos barnet och säger-” Åh, vad har du lärt dig?”.

L: ”Det här!” (barnet pekat på en bur till djuren som han byggt av fyra färgade kapplaklossar) ”Kolla här!” (barnet pekar nu på en låda han också byggt av skumpusselbitar)

C: ”Vad kul! Hur har du lärt dig det?”

L: ”Inte hemma!”

C: ”Har du lärt dig det här på förskolan?”

L: Ja, jag är duktig på det!”

C: ”Kan du visa?”

L: (barnet börjar bygga en ny för att visa hur han gjort) -”Kolla! Jag lär mig nu! Jag lär mig. A säger att jag ska testa så här...för att bygga en låda...

C: ”Nämen, vad roligt! Du kanske kan lära någon annan, nu när du har lärt dig?”

Då frågar det andra barnet (H):

H: ” L, kan du lära mig?”

L: ” Ja, först gör man så här... (sedan fortsätter han att förklara hur man kan göra för att bygga en låda. Under tiden L visar hur man gör så turas de om att bygga lite var.)

Då ansluter ett tredje barn och säger:

S: -” Kan du göra till mig?”

L: -”Sen, jag lär H nu, du får vänta...”

I exemplet ovan är pedagogen närvarande och fångar upp barnens intressen. Detta kan ses som att barnen indirekt har inflytande över sitt lärande och sin vardag på förskolan. Barnen har möjlighet att påverka sin lärandesituation då pedagogen spinner vidare på barnens intresse med intressanta och utvecklande frågor. Detta leder till olika aktiviteter som kan kopplas till intresset samt flera olika mål ur läroplanen. Öppna frågor ställs och barnen får chans att diskutera och få sin röst hörd. De blir delaktiga i sitt lärande. Pedagogen har en nyfikenhet och intresse för barnens intresse och hjälper barnen att forska vidare och lära sig mer. Barnen får ta ansvar och lära sig hur de kan hämta information om det som de är intresserade av.

Pedagogernas självreflektion kring mindre lyckade exempel:

Vi har ett systematiskt kvalitetsarbete som genomsyrar hela verksamheten, där vi pedagoger är en stor del av barnens lärande och samspelar med dem i deras lärprocesser. Att få vara en del i detta berikar oss i vår roll som pedagoger. Genom vårt ICDP arbete har vi fått en annan förståelse och syn på vår egen roll. Nya kunskaper har uppstått och genom observationer, dokumentationer och samtal med barnen så är vi en del i processerna och detta gör att vi kan bekräfta och beskriva lärandet tillsammans med barnen.

Reflektion:

Vi är medvetna om att våra insatser leder till målsättning. Vi är närvarande pedagoger. Vi är självreflekterande samt reflekterande tillsammans med barnen. Varför gör jag det jag gör tillsammans med barnen? Ett reflekterande förhållningssätt i arbetet med både barn och pedagoger mellan. Som arbetslag reflekterar vi över lärandet med hjälp av didaktiska frågor som; *Vad gör vi? Hur gör vi? Varför gör vi det? Hur går vi vidare?*

Vi för kontinuerliga samtal om miljöer, material och pedagogernas roll för att få ut den bästa möjliga kvalitén från våra resurser. Vi använder dessa resurser mot målsättningen på ett medvetet och utvecklande sätt. Den röda tråden följs i alla situationer. Vi anser att vi behöver fortsätta arbeta mer med självreflektion och att se sig själv som ett stöd i barngruppen och sin egen roll i lärandet. Exempelvis genom pedagogisk dokumentation.

PUT-reflektionen och kvartalsrapporten ligger till för grund för resultatinsamling. Då vi under året har lagt stort fokus på våra kvartalsrapporter ser vi en stor utveckling vad det gäller det systematiska kvalitetsarbetet i alla arbetslag. Underlaget till reflektionen och rapporten får vi

genom den pedagogiska dokumentationen. Vår ledningsgrupp gör en sammanställning och utifrån kvartalsrapporterna görs en slutsats kring hur långt vi har nått inom våra mål.

Vi kan också dra en slutsats att pedagogiska miljöer, didaktiska frågor ställda i rätt sammanhang och pedagogernas fokus och närvaro är av väldigt stor betydelse när det gäller att uppfylla alla uppsatta mål. Vi kommer att fortsätta hålla fokus på dessa utvecklingsområden även i framtiden.

Åtgärder för utveckling

Vi behöver diskutera begreppet teknik för att öka förståelsen vad teknik egentligen är.

- Pedagogisk dokumentation/pedagogrollen i verksamheten.
- Fortsätta utveckla arbetet med IKT.
- Följa barnens lärprocesser med hjälp av rapporterna.

5. Barns inflytande

Förskolans mål:

”Förskolan ska sträva efter att varje barn:

- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation,
- utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö, och
- utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.”

(Lpfö 98, reviderad 2010)

Aktiviteter:

- Miljön och pedagogernas arbete och inställning ska kretsa kring barnens möjlighet att förstå och påverka sitt eget lärande. Vi har arbetat med boken *Pedagogisk miljö i tanke och handling*.
- Pedagogerna och barnen använder IKT i det dagliga arbetet.
- Att arbeta medvetet med pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens eget lärande.
- Varje enskild pedagog tillsammans med processledare och förskolechefen har ansvar och se till att dessa aktiviteter efterlevs.

Bedömning och resultat:

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

Ex.1

Vi ser ett stort intresse hos barnen när det gäller sagor och berättelser. Vi har skapat en ”hörna” där vi har olika sagolådor med rekvisita som barnen kan använda när de vill. De lever sig in i fantasins värld genom att gå in i olika roller, utifrån sina egna tolkningar. De återberättar sagor för sina kompisar på förskolan och ”bjuder in” kompisar att vara med i berättandet. Ex. - Jag skall berätta sagan om Mullvaden, vill du vara Mullvaden? - Ja, det vill jag. - Jag läser för jag är så bra på det. - Det var en gång..... Sagan fortsätter och barnen ger och tar var efter sagan ändrar karaktär. Detta filmades av oss pedagoger och har reflekterats kring på planeringen. Denna saga berättas ännu en gång, med iakttagelse/filmning av pedagog, sagan berättas på samma sätt och det är samma barn som är delaktiga. Vid reflektion av filmen så ser vi pedagoger att ett av barnen vill vara den som leder, men ej

tar för sig, utan visar på ett motbudande till samarbete istället. Vid ett senare tillfälle observerar pedagog att detta barn sitter själv och berättar sagan, pratar och använder rekvisita. Av detta kan man tolka olika, men vi tror att barnet har varit observatör tidigare, men nu har hon förstått "hur" man kan berätta sagan och agera och "vågar" prova på själv. Vill man så kan man och när jag är själv så kan JAG bestämma hur JAG vill göra. Detta är barns inflytande, självständighet och tillit till sin egen förmåga som lyfts och observeras av oss pedagoger genom att vi finns där barnen är och iakttar vad som händer och sker för att kunna utmana dem vidare eller bara konstatera att det är så här barn lär på helt olika sätt utifrån deras egen förmåga.

Detta är ett exempel på att barnen har inflytande över sitt eget lärande.

Ex. 2

En pedagog är på utflykt med barnen. Genom att pedagogen är tillsammans med barnen och medveten om sitt uppdrag uppmärksammar denna ett barn som sjunger. *"Vad sjunger du?"*. Jag sjunger: *"Jag är en astronaut..."*. Pedagoger ber barnet sjunga hela sången vilket gör att alla barnen blir intresserade och vill lära sig. Sången handlar om rymden, raketer och månen. Genom att pedagogen ställer följande frågor väcks ett intresse hos barnen: *"Vart ligger rymden? Vad finns i rymden? Hur kommer man dit?"*. Barnen svarar: *"Den ligger däruppe ovanför molnen. Det finns stjärnor där på natten. Det finns planeter och rymdmonster"*.

Vid lunchen fortsätter diskussionerna om rymden och pedagogen frågar: *"Skulle ni vilja åka till rymden?"*. Alla barnen vill åka dit. *"Vad behöver man ha för att åka till rymden?"*. Barnen svarar: *"En rymdraket"*. Pedagoger fortsätter: *"Hur tar vi reda på hur en rymdraket ser ut?"*. Barnen funderar en stund och tycker att man kan titta i en bok. Vid ett senare tillfälle går pedagogen tillsammans med barnen till biblioteket och lånar böcker om rymden.

Arbetet fortsätter och rymden blir en del av leken. Barnen tittar i böckerna och bygger rymdraketer med olika sorters klossar. Pedagoger ställer frågor till barnen när raketerna byggs: *"Hur tänker du när du bygger så här? Går det att bygga raketer på ett annat sätt?"*. Barnen funderar och diskuterar med varandra och provar olika sätt att bygga raketer. Pedagoger frågar: *"Behöver man ha något mer när man är i rymden?"*. Barnen svarar: *"Man måste ha rymdkläder."*. Pedagoger frågar barnen hur de vet de. *"Det har vi sett i böckerna"*. Barnen berättar för pedagogen hur kläderna ser ut. Leken fortsätter och ett barn säger *"Man svävar i rymden."*. *"Svävar? Hur menar du då?"* frågar pedagogen. *"Det är som att flyga"*. Pedagoger frågar hur barnet vet det och barnet berättar att det har sett det på film. Arbetet fortsätter i Ateljén när barnen börjar skapa sina egna rymdkläder med hjälp av olika material.

I exemplet ovan är pedagogen närvarande och fångar upp barnens intressen. Detta kan ses som att barnen indirekt har inflytande över sitt lärande och sin vardag på förskolan. Barnen har möjlighet att påverka sin lärandesituation då pedagogen spinner vidare på barnens intresse med intressanta och utvecklande frågor. Detta leder till olika aktiviteter som kan kopplas till intresset samt flera olika mål ur läroplanen. Öppna frågor ställs och barnen får chans att diskutera och få sin röst hörd. De blir delaktiga i sitt lärande. Pedagogen har en nyfikenhet och intresse för barnens intresse och hjälper barnen att forska vidare och lära sig mer. Barnen får ta ansvar och lära sig hur de kan hämta information om det som de är intresserade av.

Reflektion:

Genom att arbeta projektinriktat kan vi följa barnens olika lärprocesser. Pedagoger och barn får en större förståelse för lärprocesserna på grund av att vi är konsekventa över tid. Projekten ger oss möjlighet att gå tillbaka till tidigare erfarenheter. Detta ger barnen ett ökat inflytande över det egna lärandet.

Genom att vi använder oss av pedagogisk dokumentation som verktyg ser vi att barnen lär på olika sätt, hur de lär och vad de är nyfikna/intresserade av. Ipads och projektor har varit en stor hjälp i detta arbete/lärande. Genom dessa verktyg har vi kunnat arbeta kontinuerligt med läroplanens alla mål och lättare synliggjort för barnen deras eget lärande och utveckling, individuellt och tillsammans med andra. Den pedagogiska dokumentationen synliggör också barnens intressen och utifrån detta kan vi pedagoger utveckla verksamheten.

Vi arbetar med miljön som ”den tredje pedagogen”, vilket innebär att vi alltid har barnens intresse/nyfikenhet i fokus. Vi tillför/tar bort material för att ha en stimulerande och lustfylld miljö där barnen får möjlighet att utforska utifrån alla läroplanens olika lärmiljöer.

Vi är medvetna om att våra insatser leder till målsättning. Vi är närvarande pedagoger. Vi är självreflekterande samt reflekterande tillsammans med barnen. Varför gör jag det jag gör tillsammans med barnen? Ett reflekterande förhållningssätt i arbetet med både barn och pedagoger i mellan. Som arbetslag reflekterar vi över lärandet med hjälp av didaktiska frågor som; *Vad gör vi? Hur gör vi? Varför gör vi det? Hur går vi vidare?*

Vi för kontinuerliga samtal om miljöer, material och pedagogerna för att få ut den bästa möjliga kvalitén från våra resurser. Vi använder dessa resurser mot målsättningen.

PUT-reflektionen och kvartalsrapporten ligger till för grund för resultatinsamling. Underlaget till reflektionen och rapporten får vi genom den pedagogiska dokumentationen. Då vi under året har lagt stort fokus på våra kvartalsrapporter ser vi en stor utveckling vad det gäller det systematiska kvalitetsarbetet i alla arbetslag. Vår ledningsgrupp gör en sammanställning och utifrån kvartalsrapporterna görs en slutsats hur långt vi har något inom våra mål.

Utifrån våra rapporter ser vi att vi pedagoger alltid kan bli bättre på att möta barnens nyfikenhet och att erbjuda och arrangera tillfällen där de får möjlighet att utforska och prova på. Vad är

det barnen försöker förstå? Vad är det barnen riktar sin blick emot? Vad kan vi se och fånga upp som lockar många barn?

I arbete med pedagogiska dokumentation och barns inflytande ser vi att vi utnyttjar resurserna på rätt sätt. Exempelvis iPads till den pedagogiska dokumentationen. Genom samtal, föreläsning och nätverksgrupper för pedagoger har vi satsat på kompetensutveckling.

Då vi skapat många olika mallar för det systematiska kvalitetsarbetet ser vi att vi har utvecklat en större medvetenhet kring pedagogiska dokumentation.

Åtgärder för utveckling:

Försätta arbetet med mallar för det systematiska kvalitetsarbetet för att öka medvetenheten hos pedagogerna ytterligare.

6. Förskola och hem

”Förskolan ska ansvara för att ge föräldrarna möjligheter till delaktighet i verksamheten och att utöva inflytande över hur målen konkretiseras i den pedagogiska planeringen, samt att vårdnadshavare är delaktiga i utvärdering av verksamheten.”

(Lpfö 98 reviderad 2010)

Bildningsnämndens mål

- Vårdnadshavare och barn ska vara nöjda med våra skolor.

Idag uppger 88 % av vårdnadshavarna att de är nöjda med förskolans bemötande, 2015 ska vi ha 92 % för att 2018 vara 97 %.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet			
Kompassen	X		
Vibytorp	X		

Bildningsnämndens mål

- Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.

Vårdnadshavares nöjdhet med förskolans tillgänglighet ska årligen öka från idag, där 92 % är nöjda, för att 2018 vara 97 %.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet			
Kompassen	X		
Vibytorp	X		

Förskolans mål:

Vi har inte prioriterat detta område.

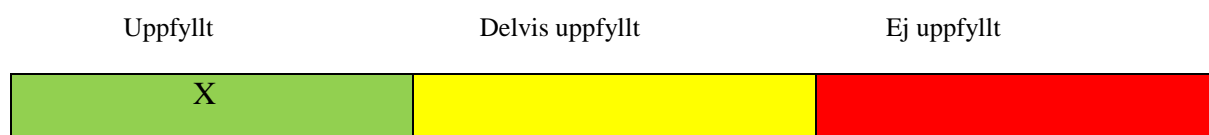
Aktiviteter:

Vi skickar hem tydlig information till vårdnadshavarna om förskolan och inskolningen i god tid innan inskolningen börjar. Alla vårdnadshavare erbjuds inskolningssamtal en tid efter inskolningen. Vi har utvecklingssamtal och föräldramöte en gång per läsår. Alla hemvister

skickar informationsbrev hem till vårdnadshavarna om vad som har hänt, vad som sker just nu och vad som kommer att ske i barngruppen och verksamheten. Vi har en daglig dialog kring barnens dag med vårdnadshavarna vid lämning och hämtning.

Bedömning och resultat:

Enkätsvaren visar att vårdnadshavarna är mycket nöjda med hur förskolan bemöter dem och deras barn. I enkätsvaren framkommer det att vårdnadshavarna upplever att de får kontinuerlig information eller att de har vetskap om hur deras barns möjligheter att påverka sin vardag på förskolan ser ut. Ett fåtal vårdnadshavare upplever att de inte får denna information.

Analys:

Överlag finns en enorm glädje på våra förskolor. De allra flesta föräldrar uttrycker en positiv bild över våra verksamheter. Ibland uppstår det situationer då vi tillsammans med föräldrarna behöver diskutera deras behov och deras känslor kring verksamheten. Förskolechefen är en viktig länk i detta jobb.

Åtgärder för utveckling:

Arbeta på ett medvetet sätt kring bemötande.

7. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Förskolans mål:

Denna punkt har inte prioriterats i årets arbete.

Aktiviteter:

Vi har följt den gemensamma handlingsplanen för förskola/skola.

Bedömning och resultat:

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
	X	

Analys:

Vi upplever att det funnits brister i kommunikationen mellan skolan och förskolan. Det har inte funnits någon tydlig ledning i överlämningsarbetet.

8. Förskolechefens sammanfattande analys av kvalitetsredovisningen

Utifrån de resultaten som vi har fått på våra förskolor anser vi att vi har bra kvalitet och att vi når upp till de uppsatta målen. Förskolorna i området håller en god standard och bra verksamhet för barn som vistas där under dagen. Dessa påstående kan vi härleda till våra exempel som är inhämtade från de egna verksamheterna. Vi kan också härleda det till att 98 % av alla föräldrar är nöjda med våra verksamheter.

Normer och värden är ett område som ständigt är aktuellt på förskolan. Att vi har kommit långt i detta arbete beror främst på att vi har pedagoger som diskuterar förhållningssätt, och tillsammans med barnen hittar rätt normer och värden i alla grupper.

När det gäller Utveckling och lärande har vi fokuserat en del på att följa barnens lärandeprocesser för att tillsammans med barnen reflektera över detta. Vi ser att barnen är kompetenta och utvecklas med stöd av pedagoger i verksamheten. Vi märker att miljöerna är viktiga i arbetet med matematik och språk. Även medvetna pedagoger som håller rätt fokus och dokumenterar och reflekterar över rätt saker har stor betydelse. För att utmana barnen och komma vidare i utvecklingen krävs en del diskussioner kring de didaktiska frågorna i verksamheten. Detta är något som vi måste diskutera och samtala mer kring i våra arbetslag.

Vi kommer också att arbeta med större fokus på lärmiljöer och vilken roll en pedagog intar i gruppen. Det kollegiala lärandet är av stor vikt i våra diskussioner.

Att kunna organisera och hålla rätt fokus och inställning i verksamheten är av stor vikt. På förskolan har vi arbetat med allas arbetsmiljö. Detta har hjälpt oss att hålla en hög nivå i verksamheten. Att förnyas och förändras är också en viktig faktor i förskolans utveckling. Vi arbetar ständigt med att medvetande göra våra pedagoger om att hålla förändringsarbetet igång för att kunna utvecklas. Vi försöker arbeta med bra strukturer, rätt fokus och inställning och ett gott ledarskap i verksamheterna. Vi anser också att vi har kommit långt inom dessa områden och därför anser vi att våra verksamheter håller en god standard.

Hallsberg 2017-07-13

Anvar Jusufbegovic, Förskolechef